

# SLOVENSKI NAROD

izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike. — Inserati do 30 pett Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inserati pett vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru, inseratni davek posebej. — Slovenski Narod je mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

UKEDNISTVO IN UPRAVNISTVO  
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5  
Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 8 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE: celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65, podružnica uprave: Kocenova ulica 2, telefon št. 190 — JESENICE. Ob kolodvoru 101.

Račun pri poštnem čekovnem zavodu v Ljubljani št. 10.351

## ODGOVOR SOKOLSTVA

**Sokol kraljevine Jugoslavije si bo legalnim potom poiskal zadodčenje za žalitve in klevete — Priprave za velike sokolske svečnosti v Ljubljani**

Beograd, 8. februarja. M. V ponedeljek in torek je zasedal v prostorjih Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije izvršni odbor SKJ. Razprava je bila večinoma posvečena ukrepom, ki naj bodo legalni odgovor na skofovsko protosokolsko poslanico.

Na seji je bilo z zadovoljstvom ugotovljeno, da je veliko število župnikov odklonilo čitanje te poslanice sploh, mnogi pa, ki so jo sicer prečitali, so pojasnili, da store to le po svoji službeni dolžnosti, prepričajoč odgovornost za njo škofo, vernikom pa, da se sami opredelite in si ustvarijo svojo sodbo. Mnogi svečeniki pa so izrecno ugotovili, da se odločno proti tej poslanici. Poslanica ni bila prečitana na vsem področju barske in katarske skofije in na področju sokolske župe Šibenik. V mnogih cerkvah drugod po državi pa so duhovniki sploh odklonili čitanje te poslanice, in to zaradi tega, ker žali njihova narodna častva.

Nasprotno pa je ugotovljeno, da sta poslanico osebno prečitala vernikom krški škof dr. Srebrnič in subotički škof dr. Bogdanović. Prav tako pa je tudi ugotovljeno, da so nekateri duhovniki škofovski poslanici dodali še svoj komentar in s tem osebno žalili

in klevetali SKJ. Savez SKJ bo storil potrebne korake, da dobi legalno zadodčenje od vseh, ki so klevetali in žalili Sokolstvo.

Kar se tiče odgovora nadškofa dr. Bauerja, ugotavila savez SKJ, da je njegovo stališče obeleženo z deklaracijo izvršnega odbora SKJ z dne 16. januarja 1933 in samo v tej deklaraciji označeno stališče se more smatrati za stališče SKJ, za katero nosi Sokolstvo polno odgovornost.

Na seji je bilo sklenjeno, da se pošlje kotorskemu škofu dr. Ucceliniju pozdravna brzojavka z izrazom globoke hvaležnosti za njegovo patriotsko stališče napram Sokolstvu.

Na seji se je razpravljalo tudi o mnogih drugih važnih sokolskih vprašanjih, zlasti o seji Vseslovenskega sokolskega saveza, ki se bo vršila 26. februarja v Ljubljani. Delegati SKJ so dobili za to sejo potrebna navodila, da seznanijo ostale člane vseslovenskega sokolskega saveza z našimi sokolskimi problemi.

Sprejeto je bilo na znanje, da je Ruski Sokol v emigraciji premestil sedež svoje organizacije v Beograd.

Odobreno je bilo, da se na svečan način proslavi 30-letnica frusko-gorskega Sokola v Sremskih Karlovcih

izvršni odbor je naposled sklenil, da bodi Vidovdanski zlet v Ljubljani čim lepši in mogočnejši sokolska manifestacija. Sklenjeno je bilo, da se bo na tem zletu manifestirala sokolska misel ne samo s telovadnimi vežbami, marveč tudi s sokolsko pesmijo. Dočeno je bilo, da bodo po priliklji ljubljanskih svečanosti vsa sokolska društva in čete s celokupnim svojim članstvom odprela državno in slovensko himno ob spremljavi vseh sokolskih godb in sokolskih fanfar. Istočasno bo prirejena v Ljubljani tudi tekma vseh pesvskih oddelkov sokolskih društev.

Izvršni odbor je naposled na podlagi referatov posameznih funkcionarjev ugotovil, da se sokolstvo z vsakim dnem bolj širi v vseh slojih naroda in da je število članstva posebno porastlo v teku zadnjega meseca. Prav tako je izvršni odbor z največjim zadovoljstvom in zadodčenjem ugotovil, da je pokazalo Sokolstvo povodom zadnjih dogodkov v zvezi s škofovsko poslanico popolno endušnost. Seja izvršnega odbora je bila zaključena s sklepom, da naj letošnje jubilejno leto jugoslovenskega Sokolstva predstavlja uvod v dobo še intenzivnejšega dela za sokolske ideale.

## Strah pred volitvami

**Katoliški centrum se skuša na vse načine približati vladu, da bi se izognil porazu pri volitvah — Snovanje krščansko-nacionalnega bloka**

Berlin, 8. februar. Veliko senzacijo v vseh političnih krogih je vzbudilo poročilo lista »Deutsche Allgemeine Zeitung« o tajnih pogajanjih, ki se vrše že nekaj dni v svrhu sestave nekakega krščansko-nacionalnega bloka. Inicijativa za to je izšla iz katoliškega centra, ki s strahom gleda na prihodnje volitve, ako se mu ne posreči navezati stike z vladom in na ta način preprečiti ofenzivo Hitlerja. Glavno vlogo pri teh pogajanjih igra Papen, ki si hoče ustvariti močan protutež proti Hitlerju. V tem krščansko-nacionalnem bloku naj bi se združili nemški nacionalni, nemška ljudska stranka, katoliški centrum, kmetska stranka, stranka poddeželskega ljudstva in Stahlhelm. Nemška ljudska stranka je že izjavila, da je pripravljena sodelovati v takem bloku pod pogojem, če se mu pridružijo tudi nemški nacionalci. Pogajanja so tako daleč dozorela, da se že govori o razdelitvi kandidatur. Papen bi v tem primeru kandidiral na Westfalškem.

V političnih krogih z največjo napetostjo pričakujejo končni izid teh pogajanj, od katerih bo v veliki meri odvisen potek prihodnjih volitev. Če se ta kombinacija posreči, bosta obstoala pri volitvah v glavnem samo dva tabora. Desničarsko-nacionalni in skupna fronta socialnih demokratov in komunistov. Narodni socialisti se bodo skoro gotovo pridružili krščansko-nacionalnemu bloku, ker bi bile sicer težave v vladu neizogibne.

Berlin, 8. februar. Socialistične stranke angleškega imperija, Norveške, Italije, Francije, Holandske, Poljske in Nemčije so poslale socialistični in komunistični internacionalni brzjavni poziv, v katerem zahtevajo skupen nastop oba internacionala v obrambo proti Hitlerjevi diktaturi v Nemčiji in proti fašizmu. Kakor se zatrjuje v berlinskih krogih socialističnih demokratov, bo v najkrajšem času sklicana posebna konferenca, da razpravlja o tem vprašanju.

## Odpor proti Hitlerjevim metodam

**Odpor proti razpstu pruskega deželnega zbora — Nova tožba na državno sodišče**

Berlin, 8. februarja. Dočim so razpust državnega zboru skor povsed sprejeli brez ugovora, je zadeba včerajšnja zaslišila odredba, s katero je bil podkanceler Papen imenovan namesto odstavljenega pruskega ministarskega predsednika Brauna in ki je povzročila tudi razpust pruskega deželnega zbora, na živahen odpor. Najprej se je proti novi zaslišni odredbi pri državnem sodišču pritožila stará pruska državna vlada, če da je ta odredba po čl. 48. državne ustawe neveljavna. Obtožbi je pripomelen 16 strani debel zvezek s korespondenco, ki se je vršila med prusko deželno in državno vladu ter pruskim komisarjem v času od meseca oktobra do 6. februarja zaradi izvršitve razsodbe v Leipzigu.

Novi zaslišni uredbi pa se ne upira samo staru prusku vladu, temveč tudi bavarsko. Posledica tega je, da se državni svet, ki bi se bil moral sestati v četrtek na plenarno sejo, za enkrat ne bo sestal. Iz bavarskih krovov se je izvedelo, da bo bavarska vlada vztrajala na svojem stališču, ki ga je zastopala pred državnim sodiščem v Leipzigu. Zato sili ta vleda, naj bi se čimprej sklicala v Berlin konferenco dežel in kakor pravijo, bo državni notranji minister dr. Frick to konferenco sklical že za konec februarja ali v začetku prihodnjega tedna.

Pariz, 8. februarja. G. L'Intransigente objavlja intervju z italijanskim ministarskim predsednikom Mussolinijem, v katerem je med drugim v razgovoru o italijansko-francoskih odnosih izjavil naslednje: »Mi se lahko sporazumemo, če se vsede nekaj mož za skupno mizo in odkritorsko razpravlja med seboj. Poudarjam pa izrecno, da morajo biti možje in morajo biti razgovori odkritorski. Iz te izjave sklepajo, da daje Mussolini pobudo za francosko-italijansko konferenco.

## Sanacija francoskih financ

Pariz, 8. februar. Finančni odbor poslanske zbornice je začel razpravljati o sanacijskem načrtu, ki ga je predložila vlada. Razprava v odboru se vrši pospešeno in je bila cela vrla členov sprejeta brez izpremembe. Vodja socialistov Leon Blum je izjavil, da socialistična frakcija ne bo predložila svojega posebnega načrta, marveč bo stavila le nekatere izpremjevanje predloge. Zaradi tega sodijo v političnih krogih, da bo finančni načrt vlade v parlamentu sprejet.

## Jadranska straža v Kranju

Kranj, 8. februarja.

Sinoč je imel krajevni odbor Jadranske straže v hotelu Kranjski dvor prav dobro obiskan občni zbor, ki so se ga razen članov udeležili tudi srečki načelnik dr. Ogrin, mestni župan Ciril Pirc in zastopnik odbora dr. Jeglič iz Ljubljane. Predsednik krajevnega odbora, gimnazijalni direktor v p. dr. Košnik je v svojem izpodblumen nagovoru zlasti povdral potrebo, da se ideja JS razširi tudi med Gorenec, nato je pa občni zbor z navdušočim patriotskim gorovom pozdravil srečki načelnik dr. Ogrin, posebno razveseljive so bile pa možate besede župana Pirca; ki je zagotavljala, da bo zastavil vse svoje sile za prospeč ideje JS tudi med dolej mlačnimi občani mesta Kranja.

Io poročila uprave, ki ga je podal tajnik Mohor Gabriel, posnemamo, da ima JS v Kranju 126 članov, a blagajnik, tovarna Prah je poročal o prilikam primernem ugodnom finančnem stanju mladega društva, na kar je v imenu nadzornega odbora predlagal absolutorij g. Fran Berjak. Gimnazijalni direktor g. dr. Simon Dolar je poročal, da se je na gimnaziji pred nekaj dnevi ustanovil podmladek JS, ki šteje že okrog 300 članov in ga vodi prof. g. Ambrožič. Vsa poročila so bila soglasno sprejeta.

Delegat občinskega odbora dr. Jeglič je pozdravil občni zbor in v daljšem govoru podal amernice bodičega društvenega delovanja s posebnim ozirom na sedanje prilike. Kakor vsi sklepi, so bile soglasne tudi volitve, ko so bili izvoljeni: za predsednika direktor v p. dr. Košnik, v odbor pa prof. Ambrožič, Ivan Bitenc, Fran Lasič, Gabriel Mohor, srečki načelnik dr. Ogrin, župan Ciril Pirc, tovarna Prah, notar Tavzic in odvetnik dr. Saboty, a v nadzorni odbor Fran Berjak, direktor dr. Simon Dolar, Joško Majdič, Josip Varsah in Blaž Rangus.

Ko je v imenu bivših mornarjev z največjim navdušenjem govoril znani organizator mornarjev Bakovnik, se je razvil prijateljski razgovor, ki jamči za najboljši prospeh JS na Gorenjskem.

## Dve siroti

## Seja Narodne skupščine

**Nov dokaz obzirnosti do katoliške cerkve — Razprava o novem volilnem zakonu**

Beograd, 8. februar. Včeraj se je pričelo spomladino zasedanje Narodne skupščine. Glavna načrtova Narodne skupščine je sprejetje novega državnega proračuna, razen tega pa so na dnevnem redu vedni politični zakoni kot so novi volilni zakon, občinski zakon, zakon o banskih upravah in zakon o decentralizaciji.

Včerajšnja prva seja po božičnih praznikih je bila v glavnem posvečena tekočim zadevam, interpelacijam, poročilom in odgovorom ministrov na interpelacije.

Razumljivo je, da so našli v Narodni skupščini odmev tudi zadnji dogodki s punktacijami in protosokolskim pastirskim listom. Pred prehodom na dnevnji red je namreč narodni poslanec dr. Nikola Kelešević predložil Narodni skupščini načrt zakona o ločitvi cerkve od države.

§ 1. S tem zakonom se izvede v kraljevini Jugoslaviji ločitev cerkve od države. Vse funkcije, ki so jih dosedaj vršile cerkve vseh ver, preidejo na državne in samoupravne organe.

§ 2. Duhovniki vseh činov in vseh ver v kraljevini Jugoslaviji so izvedeni v kraljevini Jugoslaviji ločitev cerkve od države. Vse funkcije, ki so jih dosedaj vršile cerkve vseh ver, preidejo na državne in samoupravne organe.

§ 3. V kraljevini Jugoslaviji obstajajo od objave tega zakona samo laične sole. Vse biale, božanske, zavetišča in druge ustanove katerokoli vrste, ki so pripadajo katerikoli verski zajednici, preidejo v last države in kot verske ustanove ne morejo več obstajati. Vsa cerkvena imovina razen one, ki je potrebljena za vršenje službe božje, preide kot narodno imetje v državno last. Vse pod zakonom agrarni reformi spadajoče ozemlje se mora razdeliti v roku enega leta po objavi tega zakona, pripadnikom vse cerkve, katere last je bilo.

§ 4. V kraljevini Jugoslaviji se izvede obvezni civilni zakon. Vse osebe morajo v bodoče sklepati in razdrževati zakone pred državnimi oblastmi. To velja tudi za one osebe, ki so sedaj poročene cerkveno. Do sprejetja novega zakona o civilnem zakonu velja obstoječi zakon za bivšo Vojsko in ozemlje vse kraljevine.

§ 5. Vse matrike rojenih in umrlih ter matrike o sklenjenih in ločenih zakonih bodo vodile občinske uprave, katerim se morajo takoj po uveljavljanju tega zakona izročiti vse obstoječe matrike s strani cerkvenih oblasti.

§ 6. Duhovniki vseh veroizpovedi se kažejo s strogim zaporedom od 2 do 6 let, ako bi se pregrešili zoper določbe tega zakona ali na kakršenkoli način delali proti njegovim odredbam. Druge osebe se kažejo s strogim zaporedom od 1 do 3 let.

§ 7. Ta zakon stopi v veljavo z dnem, ko bo objavljen v Službenih Novinah. Za izvedbo tega zakona bo izdal minister g. Lazic

## Tudi Avstrija bi se rada oboroževala

**Avtstrijske zahteve na razročitveni konferenci**

Zeneva, 8. februarja. Glavni odbor razročitvene konference je v glavnem končal razpravo o francoskem razročitvenem načrtu. Jutri bo Paul Boncour se enkrat obrazložil stališče Francije. Posebna pozornost je vzbudila na včerajšnji seji izjava delegata Zednjenskih držav, ki je poudaril, da smatra francosko zahtevo glede povečanja varnosti za izključno evropsko zadevo, v katero se Amerika noči vmešavati. V ostalem pa je pričakovati, da bo francoski načrt prodrl, ker ga podpirajo ne samo zaveznički Franciji, marveč tudi drugi, tako zlasti tudi Holandska in Norveška.

Pozornost so vzbudila tudi izjavanja avstrijskega delegata, ki je, opirajoč se na zahtevo francoskega načrta glede jamstev za varnost, zahteval izpremenbo obrambnega sistema Avstrije na ta način, da se v Avstriji zoper uvede vojaška obveznost in sistem milice. Govornik je poudaril, da opravljuje to zahtevu Avstrije tudi že priznano načelo enakopravnosti. Njegov govor je v splošnem napravil vtip, kakor da hoče Avstrija slediti vzgledu Nemčije in se otresti vseh omejitev glede oboroževanja, izvirajočih iz mirovnih pogodb.

## Pogreb grofa Apponyija

Budimpešta, 8. februarja. AA. Vlada je sklenila, da se bo vršil pogreb včeraj v Ženevi na hripcu umrelrega grofa Apponyija na državne stroške. Pogreb bo

# Mestna elektrarna v preteklem letu

V primeri s prejšnjimi leti je lani število odjemalcev močno poskočilo

Ljubljana, 8. februarja. Izvzemši Sp. Šiško, obseg območje mestne elektrarne vso Ljubljano, Vič, Rožno dolino, Ježico, Černeče, Tomačevo, Šmarje, Hrastje, Obrje, Moste, Stepanjo vas, Rudnik in vodi napeljavo po Črnovški cesti do zadnjih hiš pri Lipah. Električno omrežje je rastlo z leta in v njeni je seveda tudi naraščala poraba toka. Lani je mestna elektrarna proizvedla 7,290.148 kw ur. Motorjev je bilo do konca lanskega leta približno 5046 konjskih sil. Zarnica pa 129.725. Ob zaključku 1932 je imala mestna elektrarna 14.487 odjemalcev, kar je velik porast v primeri s prejšnjimi leti. Leta 1898 je bilo le 149 konzumentov. 1910 že 1307, 1920 pa 2200.

Tok mestne elektrarne razsvetljuje skupno 10.761 stanovanj, 2071 obratnih prostorov, 2696 drugih prostorov ter pogajanja 756 motorjev. Električno razsvetljavo v Ljubljani 233 ulic, cest in tegov, ki imajo skupno 1496 žarnic različnih jakosti. Nekateri od teh gore vso noč, druge pa le pol noči. Javna razsvetljava razpolaga s 1218 celonočnih svetilkami od 40 do 60 wattov, 52 polnočnih svetilk na 100 w., 20 celonočnih na 100 w., 149 polnočnih na 500 wattov in 60 celonočnih na 500 w. Zarnica je treba dva do trikrat na leto izmenjati. Razen javne razsvetljave v Ljubljani, razsvetljuje mestna elektrarna še 28 ulic v Mostah, 27 na Viču in v Rožni dolini ter 9 ulic na Ježici in v Tomačevecem. Električno storjuje krožni vod, ki ima zaobjejanje toka več transformatorjev. Transformatorski postaj je 8 in sicer je centrala v Slomškovici ulici, dalje so transformatorji na Tyrševi cesti pri Železniškem prelazu, v Berbarjevem parku, na krizišču Tržaške in Rimsko ceste, na Trnovškem pristanku ob izlivu Gradaščice v Ljubljanico, ob Karloškem mostu, pri klavnicni, na Vodmatškem trgu in v Topniški ulici. Razen tega sta še 2 podzemni transformatorski postaji pod tromostovjem in palatu Pokojninskega zavoda, v Kratku pa začne obravnavati tudi transformator na Tržaški cesti na krizišču z Bleiweisovo cesto. Za veleobrate so posebne transformatorske postaje in jih imajo luščilnica riža, tovarna Eka, Stavna družba, tobačna tovarna, bolnica in cestna železnica. Za okoliške občine je 6 zunanjih postaj na Ježici, v Tomačevecem, na Viču, Černeču, na Barju in v Mostah.

Elektrarna je lani porabila 12.389 ton premoga. Ljubljana je največ porabila izmeničnega toka, in sicer 4.004.000 kw ur, istosmernega pa 1.760.000. Zanimiv je preglej, v katerem dnevnem času je mesto rabilo največ toka. Napačno je naziranje, da se ga največ porabi v večernih in nočnih urah, kajti takrat počiva obrat tramvaja in industrije, ki sta bila največja konzumenta električnega toka. Od 6. do 16. porabi Ljubljana 38,4% toka ali 2.800.000 kilowatnih ur, od 16. do 22. ure 36,9% ali 2.690.000 kw ur, od 22. do 6. ure pa 24,7% ali 1.800.000 kw ur.

Ogromno je naraslo omrežje. V letu 1898, ko je elektrarna začela obravnavati, je znašala dolžina omrežja le 26 km, leta 1904 že 56 km, 1910 114 km, koncem 1932 pa že 212 km. Največji porast je bil v letih 1928 do 1932, in sicer je 1928 omrežje obsegalo 164 km, od tega 99 km prostega in 65 km kabelskega voda, koncem 1932 pa 138 km prostega in 74 km kabelskega voda. Najbolj obteženi delavnik v letu je bil, kot rečeno, 22. november, ko se je porabil 27.209 kw ur, najmanj obteženi delavnik pa

## Mestni upokojenci organizirani

Prej smo imeli samo državne staroupojkence, zdaj pa imamo tudi občinske

Ljubljana, 8. februarja. Vse se dandasne združuje v interesnih skupinah, organizira, ker življenje zahteva od skehernoga, da se mora boriti čim bolj smotreno ter racionalno za obstoj. Kmalu ne bo več poklicene, stanovske ali interesne skupine, ki bi ne bila organizirana. Tudi upokojene mestne občinske uslužbence so prisilile razmere, da so se organizirali. Sinoč so imeli ustavnovni občinski zbor pri Mirkčinu.

Stevilne udeležence je pozdravil predsednik pripravljjalnega odbora g. I. Dražil, pisarniški mag. ravnatelj v pok. jedrnički, ki je utemeljil potrebo ustavovite društva, češ, sila kola lomi. Z novo službeno pragmatiko so bili zelo prizadeti upokojenci, ki so bili upokojeni pred 30. junijem l. 1931. Ti upokojenci so postali takozvani staroupojkenci; prej smo imeli samo državne staroupojkence, zdaj pa imamo tudi občinske. Zainteresirane je skrbela bodočnost občinskih upokojencev, že, ko se je snovala nova službena pragmatika. Toda niso mogli odločati pri se stavi pragmatike; ko je štorek upokojen, se nihče več ne briga za senč. Z intervencijo niso dosegli nicesar. Lani februarje so jim znali draginjsko doklade na polovico. Pa so začeli razmišljati, kako bi si pomagali. Iz stankov pred Prošernom in drugod se je porodila inicijativa, da se organizirajo. Izbrali so si pripravljalni odbor, ki so se ga skoraj vsi oklondili — vsi pa ne, tretjini jih je še ob strani. Do občinske zbirke je pristopilo 86 članov, ki so tudi zbrali za osnovni fond 690 Din. Čim so bila odobrena pravila novega društva, je pripravljalni odbor sklical občini zbor.

V imenu »Zveze organizacij magistratnih uslužbencev« je pozdravil zborovalec g. Pelan. Dejal je, da se upokojeni organizirajo zaradi nove službene pragmatike. ZOMU je sledil simpatično stremljenju upokojencev in je zastavila vedno tudi ves vpliv za upokojene kot za aktivne uslužbence. Ce pa ni mogla dosegči tega, za kar se je potegovala, je to treba prizipati samo dejstvu, da tisti, ki so bili zainteresirani pri novi službi, pragmatiki, niso mogli sodelovati pri njeni sestavi; zvezca je predložila osnutek pravil, po katerih so bili zjamčeni tudi interesi upokojencev, ni pa njena krivda, če se zdaj tista pravila glase drugače. Ce bi bil sprejet tisti osnutek, bi zdaj ne bilo treba tega občinskega zborna. Končno jih je govornik pozval, da pristopi

novemu društvu v ZOMU, ki bo tudi v boči do zastopalo njihove interese tako intenzivno, kot aktivnih članov, saj se njeni aktivni člani zavedajo, da bodo tudi vponjeni.

Tajnik pripravljjalnega odbora g. A. Šežum, mag. pisarniški ravnatelj v pok. je poročal kronistično o predzgodovini društva, blagajnik g. Iv. Rebolj je pa podal svoje kratko poročilo. Pripravljalni odbor je pa prepustil 135 Din. V imenu pripravljalcev je poročal g. V. Pogačnik in predlagal odboru absolutorij.

Po predlogu za absolutorij, ki je bil soglasno sprejet, je bil soglasno izvoljen odbor predsednik Iv. Dražil, podpredsednik Fr. Kodelja, tajnik V. Pogačnik, blagajnik I. Rebolj; odborniki: Ela Gutnik, J. Zavrh, in A. Bizjak; preglednik: Marija Svetlin in M. Ocepek in namestnika predsednikov J. Hafner in Fr. Ježnik.

Zborovalci so bili pri vseh točkah spoznani, zato so tudi kralni določili vistično članarine, kar je navadno na občnih zborih najbolj kočljivo vprašanje. Plačevali bodo na mesec 4 Din.

Pri pristopu društva k ZOMU ni imel nihči posebnih pomislov, zlasti ne potem, ko je g. Pelan utemeljil potrebo in nujnost skupnega sodelovanja aktivnih in upokojenkých mestnih uslužbencev. — Izvolili so se dva delegata v zvezco, ko so so glasno sklenili pristop društva k zvezcu. V nji jih bosta zastopala predsednik in tajnik.

G. Pelan je pozdravil pristop društva k zvezci in jim obljubil, da bodo imeli v nji popolno zaslomo. Dejal je tudi, da je redko na kakšnem občnem zboru tako lepa udeležba. Posebno ga je pa prezenetilo, da se nizji uslužbenci mnogo bolj zanimali za svoje skupne interese kot uradništvo. Uradniki so skoraj povsem indiferenti.

Ko se je predsednik toplo zahvalil za udeležbo tovaršem in poročevalcem, je bil občni zbor najlepše zaključen s praktično blagajnikovo gesto, ki je od vseh prisotnih članov pobral članarino.

## Dve siroti

Cesar ne more eden, bi lahko npravili vsi, toda vsi nikdar nočejo tega, kar hoče eden; to je individualizem.

## Zanimivo predavanje o Visokem Atlasu Dr. Oskar Reya o svoji turji na najvišji vrh Visokega Atla

Ljubljana, 8. februarja. Domäna planinska predavanja so pri nas redka. V zadnjem času smo pa imeli kar dve: pretekli mesec je predaval prof. Janko Mikler o Visokih Turah, sosed na je pa dr. Oskar Reya, mladi učenjak naše univerze, vezan na afriški Visoki Atla. Afrika je za nas Slovence eksotična, vedenoma neznanja dela in zato je razumljivo, da je bilo sprotnje predavanje v dvorani Delavske zbornice prav dobro obiskano.

Predavatelj, ki nam je deloma znan po svojih spisih in predavanjih o Spitzbergih, je se med prej leti, se je lani v avgustu pridružil nemški organizaciji »Escursion«, katere članstvo raziskuje vedenoma še neznanja gorovja in pokrajine. Tudi lani sta se napotili dve ekspediciji, ena je krenila v Armeniske gore, druga z dr. Reym pa na Visoki Atla. Takoj uvodoma je podprt predavatelj, da vladu med članstvom te organizacije želenja disciplina, vzajemnost in bratstvo. Na potovanjih se mora vsakodnevno podvrediti društvenim pravilom, hranu si kuhajo sami, prenoveč se pa v šotorih.

Preko Marseillesa je krenila ekspedicija čez Sredozemsko morje v francoski Maroko, v katerem notranjosti se razprostira Visoki Atlas. Gorovje je iz gajsja in škriljavca, opaziti je tudi erupтивno vulkansko kamnjenje. Po geološkem in geografskem opisu in vremenskih prilikah je dr. Reya obširno opisoval naskok Visokega Atla, zlasti pa je podrobno opiral zivljenje, še posebno v srednjem vremenu.

Skoraj pol druga uro je trajalo zanimivo predavanje, izpopolnjeno z mnogimi dobrimi posnetki Atla. Berberov in raznih dobitnikov v Afriki. Obzorni nji viji je jarek z jezom. Vodo do zadeje in v njo namakajo polja. Drugače so pa Berberi precej nesnažen in ušiv narod.

Ekspedicija je naskočila 4170 metrov visoki Tupkal, najvišji vrh Visokega Atla. Tura ni posebno nevarna in je naporna samo zato, ker ni nobenega pota. Severna in južna stran Tupkala sta izredno strmi, za plezalca hvaljena tura.

Skoraj pol druga uro je trajalo zanimivo predavanje, izpopolnjeno z mnogimi dobrimi posnetki Atla. Berberov in raznih dobitnikov v Afriki. Obzorni nji viji je jarek z jezom. Vodo do zadeje in v njo namakajo polja. Drugače so pa Berberi precej nesnažen in ušiv narod.

Ekspedicija je naskočila 4170 metrov visoki Tupkal, najvišji vrh Visokega Atla. Tura ni posebno nevarna in je naporna samo zato, ker ni nobenega pota. Severna in južna stran Tupkala sta izredno strmi, za plezalca hvaljena tura.

Ekspedicija je naskočila 4170 metrov visoki Tupkal, najvišji vrh Visokega Atla. Tura ni posebno nevarna in je naporna samo zato, ker ni nobenega pota. Severna in južna stran Tupkala sta izredno strmi, za plezalca hvaljena tura.

Ekspedicija je naskočila 4170 metrov visoki Tupkal, najvišji vrh Visokega Atla. Tura ni posebno nevarna in je naporna samo zato, ker ni nobenega pota. Severna in južna stran Tupkala sta izredno strmi, za plezalca hvaljena tura.

Ekspedicija je naskočila 4170 metrov visoki Tupkal, najvišji vrh Visokega Atla. Tura ni posebno nevarna in je naporna samo zato, ker ni nobenega pota. Severna in južna stran Tupkala sta izredno strmi, za plezalca hvaljena tura.

Ekspedicija je naskočila 4170 metrov visoki Tupkal, najvišji vrh Visokega Atla. Tura ni posebno nevarna in je naporna samo zato, ker ni nobenega pota. Severna in južna stran Tupkala sta izredno strmi, za plezalca hvaljena tura.

Ekspedicija je naskočila 4170 metrov visoki Tupkal, najvišji vrh Visokega Atla. Tura ni posebno nevarna in je naporna samo zato, ker ni nobenega pota. Severna in južna stran Tupkala sta izredno strmi, za plezalca hvaljena tura.

Ekspedicija je naskočila 4170 metrov visoki Tupkal, najvišji vrh Visokega Atla. Tura ni posebno nevarna in je naporna samo zato, ker ni nobenega pota. Severna in južna stran Tupkala sta izredno strmi, za plezalca hvaljena tura.

Ekspedicija je naskočila 4170 metrov visoki Tupkal, najvišji vrh Visokega Atla. Tura ni posebno nevarna in je naporna samo zato, ker ni nobenega pota. Severna in južna stran Tupkala sta izredno strmi, za plezalca hvaljena tura.

Ekspedicija je naskočila 4170 metrov visoki Tupkal, najvišji vrh Visokega Atla. Tura ni posebno nevarna in je naporna samo zato, ker ni nobenega pota. Severna in južna stran Tupkala sta izredno strmi, za plezalca hvaljena tura.

Ekspedicija je naskočila 4170 metrov visoki Tupkal, najvišji vrh Visokega Atla. Tura ni posebno nevarna in je naporna samo zato, ker ni nobenega pota. Severna in južna stran Tupkala sta izredno strmi, za plezalca hvaljena tura.

Ekspedicija je naskočila 4170 metrov visoki Tupkal, najvišji vrh Visokega Atla. Tura ni posebno nevarna in je naporna samo zato, ker ni nobenega pota. Severna in južna stran Tupkala sta izredno strmi, za plezalca hvaljena tura.

Ekspedicija je naskočila 4170 metrov visoki Tupkal, najvišji vrh Visokega Atla. Tura ni posebno nevarna in je naporna samo zato, ker ni nobenega pota. Severna in južna stran Tupkala sta izredno strmi, za plezalca hvaljena tura.

Ekspedicija je naskočila 4170 metrov visoki Tupkal, najvišji vrh Visokega Atla. Tura ni posebno nevarna in je naporna samo zato, ker ni nobenega pota. Severna in južna stran Tupkala sta izredno strmi, za plezalca hvaljena tura.

Ekspedicija je naskočila 4170 metrov visoki Tupkal, najvišji vrh Visokega Atla. Tura ni posebno nevarna in je naporna samo zato, ker ni nobenega pota. Severna in južna stran Tupkala sta izredno strmi, za plezalca hvaljena tura.

Ekspedicija je naskočila 4170 metrov visoki Tupkal, najvišji vrh Visokega Atla. Tura ni posebno nevarna in je naporna samo zato, ker ni nobenega pota. Severna in južna stran Tupkala sta izredno strmi, za plezalca hvaljena tura.

Ekspedicija je naskočila 4170 metrov visoki Tupkal, najvišji vrh Visokega Atla. Tura ni posebno nevarna in je naporna samo zato, ker ni nobenega pota. Severna in južna stran Tupkala sta izredno strmi, za plezalca hvaljena tura.

Ekspedicija je naskočila 4170 metrov visoki Tupkal, najvišji vrh Visokega Atla. Tura ni posebno nevarna in je naporna samo zato, ker ni nobenega pota. Severna in južna stran Tupkala sta izredno strmi, za plezalca hvaljena tura.

Ekspedicija je naskočila 4170 metrov visoki Tupkal, najvišji vrh Visokega Atla. Tura ni posebno nevarna in je naporna samo zato, ker ni nobenega pota. Severna in južna stran Tupkala sta izredno strmi, za plezalca hvaljena tura.

Ekspedicija je naskočila 4170 metrov visoki Tupkal, najvišji vrh Visokega Atla. Tura ni posebno nevarna in je naporna samo zato, ker ni nobenega pota. Severna in južna stran Tupkala sta izredno strmi, za plezalca hvaljena tura.

Ekspedicija je naskočila 4170 metrov visoki Tupkal, najvišji vrh Visokega Atla. Tura ni posebno nevarna in je naporna samo zato, ker ni nobenega pota. Severna in južna stran Tupkala sta izredno strmi, za plezalca hvaljena tura.

Ekspedicija je naskočila 4170 metrov visoki Tupkal, najvišji vrh Visokega Atla. Tura ni posebno nevarna in je naporna samo zato, ker ni nobenega pota. Severna in južna stran Tupkala sta izredno strmi, za plezalca hvaljena tura.

Ekspedicija je naskočila 4170 metrov visoki Tupkal, najvišji vrh Visokega Atla. Tura ni posebno nevarna in je naporna samo zato, ker ni nobenega pota. Severna in južna stran Tupkala sta izredno strmi, za plezalca hvaljena tura.



NAJNOVEJSI ZIMSKO SPORTNI FILM PO IDEJI DR. FANCKA

# LJUBEZEN V SNEGU

VSE PANOGE ZIMSKEGA SPORTA  
DRSANJE, SMUCANJE, SKIJÖRING  
IN BOBDIRKEV GLAVNIH VLOGAH  
NAJBOLJŠI SVETOVNI SPORTNIKI IN SMUČARJI  
**GUSTAV LANTSCHNER**  
in **WALTER RIML**  
ELITNI KINO MATICA  
PRIDE!

## Dnevne vesti

Izpremembe v državni službi. Imenovana sta za policijska nadzražnika. La skupine: policijski stražniki I. razreda pri predstojništvu mestečne policije v Mariboru Jakob Polh in za služitelja II. položajne skupine pri državnih bolnicah za duševne bolezni na Studenten Viktor Rožanc; premeščen je služitelj pri sreskem načelstvu v Gornjem Gradu Anton Milavec k banski upravi v Ljubljani.

— Iz banovinske službe. Za banovinsko- ga tehničnega višjega svetnika pri banski upravi v Ljubljani je imenovan banovinski tehnični svetnik inž. Franjo Fischer; v tehnico stopnjo je pomaknjena banovinski tehnični višji svetnik pri banski upravi v Ljubljani inž. Anton Dolenc, v višjo skupino je pomaknjena banovinski tehnični svetnik pri banski upravi v Ljubljani inž. Edward Fusina; službi se je odreklo zdravnik, uradniški priravnik, v javni bolnici v Murski Soboty dr. Joža Pavlin.

Razpisani službi. OÜZZ v Ljubljani razpisuje eno mesto kategorije A, položaja VII., konceptne stoke in eno mesto kategorije B, položaja VIII., tehnične stoke. Prosečje je treba vložiti do 21. t. m. do 12.

— Zdravniška vest. V imenik zdravniške zbornice za dravsko banovino sta bila vpisana zdravnika v Ljubljani dr. Ivan Logar in dr. Bogomil Roš.

— Razid družbe in društva. Kmetijska družba v Ljubljani se je zaradi preustroja v zadružo z o. z. po sklepu izrednega občnega zabora prostovoljno razšla. Bolniško podporno društvo v Mariboru se po sklepu izrednega občnega zabora prostovoljno razide.

— Iz »Službenega listka«. »Službeni list kr. banske uprave dravsko banovine« št. 11 z dne 8. februarja objavlja uredbo o opravljanju izpitov za elektroinstalaterje, objavo o izpremembah v banovinskem svetu dravsko banovine, odločbo glede elastičnih gum pri motornih vozilih in objave banske uprave o pobiranju trošarja v letu 1933.

— Izjava solidarnosti. Iz Batine v Baranji smo prejeli: »Vsi se pridružujemo interpellaciji narodnega poslanca dr. Marka Kožuha, prečitani v Narodni skupščini in objavljeni v »Slovenskem Narodu« 28. januarja pod naslovom »Za sanacijo naših dearnih zavodov. Sino za to, da se v interpellaciji izrazene zahteve v polni meri uveljavijo.« — Interesentni.

— Mednarodno tekmovanje glasbenikov na Dunaju. Od 26. maja do 25. junija bo na Dunaju veliko mednarodno glasbeno tekmovanje v petju in klavarju pod vodstvom ravnatelja državne opere Clemensa Krausse. Prospekti v nemškem, angleškem, francoskem in italijskem jeziku se doberi pri avstrijskem konzulatu v Ljubljani in v potovnih pisarnah.

— Dobave. Gradbeni oddelki direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejmejo do 14. t. m. ponudbe glede dobave 300 komadov akumulatorskih plošč in 200 komadov čaš za elemente. Pogoji so na vlogled pri istem oddelku.

— Zakup občinskega lovišča Tomišelj se je izven dražbeno podajjal. Za 15. t. m. odrejena dražba se preklicuje.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo oblačno in nestopivno vreme. V Zagrebu je včeraj deževalo in tudi pri nas je ponori rosilo, drugod so pa imeli včeraj pušto, za ta čas toplo vreme. Najvišja temperatura je znašala včeraj v Skoplju 15. v Špilju 14. v Beogradu in Sarajevu 13. v Zagrebu 9. v Mariboru 8.8. v Ljubljani 7.4. Davi je kazal barometer v Ljubljani 760.5. temperatura je znašala 4.4.

— Mrtva žena straši moža. Dninar Ranžič Alijevič v Skoplju je bil petkrat oženjen, prvo ženo je zapobil, druga in tretja sta mu umrli, četrta, lepa 19-letna Nurija, je pa pogebnila z drugim in jo pozneje nadomestila Ramiz. Ramiz je pripeljal domov peto ženo Izeto. Od Nurje mu je ostal zlat nakit, ki ga je imel v kovčagu. Ko je zvedel, da je Nurija umrla, ga je začelo slketeti, kaj bo z njeno nakitom. Zadnje čase se mu je vsako noč v sanjah prikazala Nurija in končno je začel njen dub po hiši razsajati tako, da je moral peta Ramizova žena zbežati z doma. Neke noči je odšel Ramiz na pokopališče, odkopal grob, odpri kroško ter položil nakit v grob, je odšel ponori zopet na pokopot zasul in se vrnil domov v trdnen prepičanju, da bo imel mir. Toda še iste noči je duh prišel v sobo in začel razgrajati. Mislič, da se mrtva žena jezi, ker je odnesel

nakit v grob, je odšel ponori zopet na pokopališče, odkopal še enkrat grob in vzel nakit s trupla. Prodal ga je prvenu trgovcu, potem je pa odšel v krmno in začel popivati. Pije že več dni in pravi, da bo pil za pokoj daje svoje žene, dokler ne umre.

— Profesora sta se stepla. Reducirani profesor gimnazije v Velikem Beškerku Ivan Obertir je zvedel, da mu profesor Vaso Putnik odbija dijake, ki jih je instruiral Res so ga dijaki zapustili in Obertir je zadel v bedo. Sklenil je osvetiti se temecu, odšel je v gimnazijo in ko je pribajal profesor Putnik in razreda, ga je zgrabil vrat in podar na tla. Začel ga je obdelovati s pestimi, da je ubogemu profesoru kmalu pritekel kri iz nosa. Dijaki so se pa razdelili v dva tabora, eni so bili za Obertira, drugi pa za Putnika. Končno je prihitek neki sedmoletni in zgrabil napadala za roke, da je mogel napadeni zbežati.

— Od bede zbežal. Primeri, da si človek v bedi konča življenje, so žal vedno pogostejši, redko se pa pripeti, da bi človek od bede zbežal. Taka usoda je zadeval Gjuro Banička v Sisku, ki je že dolgo kazal znake blaznosti in končno so ga morali prepeljati v umobolničko. Zblaznil je od bede. Njegova tragedija je tem težja, ker ima sestro otročiček, sedmi je pa na poti.

— Foto-sport zadovoljil vsakogar s kamerou kupljeno pri Pr. P. Zajec, optik. Ljubljana. Stari trg 8. Ceniki brezplačno. 5-n

— Motnje v želodcu in črevusu, ščipanje v trebuhu, zastajanje v žilnem sistemu, razburjenost, nervoziteti, omotičnost, hude sanje, splošno slabost olajšamo, če popijemo vsak dan čašo »Franz Josefov« grenčice. Zdravnički svetovnega slovesa hvalijo izboren učinek, ki ga ima »Franz Josefov« voda v svoji lastnosti kot milo odvajajoče sredstvo, zlasti pri močnokrvnih, korpulentnih osebah satikarjih in hemoroidalno bolnih. »Franz Josefov« grenčica se dobi v vseh lekarinah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

## Iz Ljubljane

— IJ Jubilej matere našega pesnika-pravaka. Včeraj je praznovala 80 rojstni dan mati našega največjega pesnika gospa Ana Zupančičeva. Pesnikov oče France je umrl že pred šestimi leti. Končna sta imela troje otrok. Otona, Otokara in Marlea, ki je pa umrl že v zgodnji mladosti. Pesnikov brat je laborant ja naši univerzi. Slavjenki, ki je dala našemu narodu daleč po svetu znanega pesnika, iškrene čestitke z željo, da bi jo obranila usoda zdравo v sreči in zadovoljstvu do skrajnih meja človeškega življenja.

— IJ Znani ljubljanski stavni podjetnik g. Valentim Accetto praznuje danes čil, zdrav in za svoja leta še izredno mladosten 75 letnico rojstva. Rojen je bil 8. februarja 1858 na Brdu za Rožnikom in od pastirščka na očetovem domu se je povzprel do odličnega stavbnega podjetnika in uglednega ljubljanskega meščana. Pošten, značajan in soliden je jubilant splošno prijeljabil. Želimo mu, da bi preživel jesen svojega trdega, a lepih sadov polnega življenja v misu in zadovoljstvu.

— IJ Tudi na živilskem trgu se pozna, da se bliža pomlad. Sicer je kar simečno že zdaj misliš na pomlad, toda snega ni več in na trnovskih vrtovih je že dovolj zelenjava. Danes je bila na trgu že špinaca, motovilca je pa, kolikor ga kdo hoče. Počasi je celo rahlo deževalo kot spomladni, da bo lahko rasla trnovska salata. Na trgu vlaže optimizem. Če bo ostalo tako milo vreme, bomo že aprila zabolj domače ščrešnje. Tudi kmetov ne bo več skrbelo, s čim bodo krmili živilo, ker jo bodo lahko kmalu pasli. Zelenjadni trg je bil danes dobro zaseden, vendar pa nekoliko manj kot v soboto. Izmed zelenjavne gospodinje najbolj kupujejo radič in motovilce. Merica prve in druge salate je po 1.25 Din do 1.50 Din. Precej je povpraševanje po zeljnatih glavah, ki jih je sicer še vedno mnogo, nispa več lepe in ne poceni. Najlepša glava je po 2.50 Din komad. Razen zgodnjih salat in špinaca, ki je po 1.80 Din merica, ni seveda drugih letošnjih pridelkov, zato je eden manj živil po vrtstah. Poleg zgodnjih zelenjav je največ krompirja in kolerabe. Slednjo prodajajo po komadu od 75 par do 1.50 Din. Nekatere prodajalke dostavijo na trg samo petersil. Zdi se jim, da ni vredno prodajati tistih korenčkov na trgu in plačevati za to tržnino, zato prodajajo petersil vzdol Krešije in na trrostrost. To pa ni takšen tržni prestopek, da bi ga ne smeli toterirati. Na perutnin-

skem trgu ni nobenih sprememb. Cenig jaje kaže tendenco navzdol, pač zaradi milega vremena, ker se zdaj kure že lahko pasejo na prostem. Nekatere prodajalke so ponajlej jajce celo po 1.75 Din par, v splošnem pa jajca par po 2.25 Din. Seveda so tu in tam še nekoliko dražja, ker se nekatera prodajalke drže še vedno starih cen. Na sadnem trgu ni bilo več mnogo lepih jabolk, po večini so bili gambovi in monščki. Srednja cena je 3 Din kg.

— IJ Tudi v Zvezdi je precej trhli kostanjev, še več kot v Tivoliu, kjer so iztrebili že skoraj vse. V Zvezdi prav za prav ni konstanja, ki bi bil kaj prida, vse pa ne morejo podpreti obenem že zaradi tega, ker bi se temu takoj uprla v Ljubljani. Divji kostanti pri nas izrojeni ali pa ni več primerno podnebje zanj, ker tudi mlajša drevesa ne uspevajo več. Baje mladi kostanti, ki so jih poslali iz naše drevesnice v Beograd, tam zelo lepo uspevajo. Težko je pa izbrati drugo primernejše drevo za naše drevoreze, ki bi se razraslo tako hitro kot kostanti in ki bi bilo tako košato. Včeraj si je delavec podiral oskuben kostant v Zvezdi, da bo imel drva. Takšnih dreves je še v Zvezdi mnogo, nekaj izmed njih jih bodo nedvomno že podri, kar je potrebno že zaradi tega, da se ne bodo začela same podirati po ljudeh.

— IJ Predavanje o naših največjih jaham. Jutri večer se vrši šesto poludnevno znamenstveno predavanje Prirodoslovne sekcije Muzejskega društva ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice. Znani naš jamar, g. univerzitetni docent dr. Albin Selškar je predaval »O naših največjih jaham. Pokazal nam je kako in kaj se dela v naših jaham, kako važne so te v favničnem oziru, zlasti za razumevanje mnogih obči bioloških pojmov. Predavanje bo v glavnem obširno poročilo jamarjev za zadnjih dve leti. G. predavatelj pa ne bo govoril le o Križni jami, Logardku itd. temveč sploh o naših dolenških in notranjskih jaham, pa tudi o veliki Vjetrenici in o Lipski pečini. Nad vse zanimivo predavanje bo spremljalo nad 100 izvrstnih sklopčnih slik, ki nam nazoroma pojasnijo naporno in težko delo v naših lepih in zanimivih jaham. Menda n' treba posebno povdari, da so naša lame za nas, ki živimo v deželi tisočera jam, vedno aktualen in vedno zanimiv problem. Zato vabi sekcijski odbor danes na čim večjo udeležbo, saj je predavanje namenjeno največjim slovenskim šolam.

— IJ Predstavitev o naših največjih jaham. Jutri večer se vrši šesto poludnevno znamenstveno predavanje Prirodoslovne sekcije Muzejskega društva ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice. Znani naš jamar, g. univerzitetni docent dr. Albin Selškar je predaval »O naših največjih jaham. Pokazal nam je kako in kaj se dela v naših jaham, kako važne so te v favničnem oziru, zlasti za razumevanje mnogih obči bioloških pojmov. Predavanje bo v glavnem obširno poročilo jamarjev za zadnjih dve leti. G. predavatelj pa ne bo govoril le o Križni jami, Logardku itd. temveč sploh o naših dolenških in notranjskih jaham, pa tudi o veliki Vjetrenici in o Lipski pečini. Nad vse zanimivo predavanje bo spremljalo nad 100 izvrstnih sklopčnih slik, ki nam nazoroma pojasnijo naporno in težko delo v naših lepih in zanimivih jaham. Menda n' treba posebno povdari, da so naša lame za nas, ki živimo v deželi tisočera jam, vedno aktualen in vedno zanimiv problem. Zato vabi sekcijski odbor danes na čim večjo udeležbo, saj je predavanje namenjeno največjim slovenskim šolam.

— IJ Novo mesto, 6. februarja

## „Šola in dom“

v Novem mestu  
Zanimivo predavanje bivšega prosvetnega šefa dr. Lončarja

Novo mesto, 6. februarja

V nedeljo popoldne je bila obširna televadnica na osnovni Soli skoro premajhna, toliko se je zbral staršev k aktuelnemu predavanju bivšega prosvetnega šefa, ravnatelja dr. Lončarja iz Ljubljane. Zbrani ocetji in materje iz vseh slojev prebivalstva so pač najbolj dokumentirali, kako občutijo potrebo zvezre med šolo in domom vsi, ki jim je vzgoja mladine pri srcu.

Ravnatelj meščanske šole g. Mervič je sestank otvoril ter predlagal za predsednika zborovanja dr. Ivana Vašiča. Slednji je takoj podal besedilo dr. Lončarju, ki je v nad enourm, zelo zanimivem in globoko zaznamenjem govoru, iznesel nekako tole:

Društvo »Šola in dom« se je tani rodilo v Ljubljani pod težo razmer. Ministrski odlok je menadno odredil celodnevni pouk in zbrani starši so se na protestnem zborovanju sklenili organizirati, da bodo še nadalje budno čuvali zvezro med domom in šolo. Prvotno le za srednje šole namenjena ustanova je svoj delokrog kasneje razširila na vse kategorie šol, od najnižjih do najvišjih. Krajevnih organizacij je sedaj po enem mestu.

Solstvo je veriga, ki drži od najvišjega do najnižjega člena. Če eden popusti, je vsemu v kvar. Zato je treba spraviti v nekaj zvezre glavne tri činitelje, ki imajo opraviti s šolo, to so starši, učiteljstvo in mladinska šola vsi danes nima iste veljave. Meščanska šola visi danes v zraku. Njen namen se krši z višjo osnovno šolo, kar solstvu gotovo ni v korist. Vsega tega bi ne more, če bi bili že prej pozvali starše na posvetovanje.

Osnovna šola je splošna, za vse obvezna. Ne tako gimnazija. In vendar je pod težo razmer danes dotok na gimnazije večji kot kdajkoli. Kdo hoče na učiteljstvo, mora absoluirati nizjo gimnazijo, ker meščanska šola danes nima iste veljave. Meščanska šola visi danes v zraku. Njen namen se krši z višjo osnovno šolo, kar solstvu gotovo ni v korist. Rešiti bomo občutje, da je vsega tega na vrtstvu na vrtstvu.

Solstvo je veriga, ki drži od najvišjega do najnižjega člena. Če eden popusti, je vsemu v kvar. Zato je treba spraviti v nekaj zvezre glavne tri činitelje, ki imajo opraviti s šolo, to so starši, učiteljstvo in mladinska šola vsi danes nima iste veljave.

Način, da se organizirati starše v vseh krajih. Pristopi lahko, kdo hoče. Smo društvo staršev, zelite pa je, da so med nam tudi moderni pouk.

K staršu uprave in pouka naj se torej združijo starši vseh vrst šol. Izneso naj svoje želje, nasvetne in tudi pritožbe, in ko bo doseženo, bomo pa zahtevali več:

Zbirat je veriga, ki drži od najvišjega do najnižjega člena. Če eden popusti, je vsemu v kvar. Zato je treba spraviti v nekaj zvezre glavne tri činitelje, ki imajo opraviti s šolo, to so starši, učiteljstvo in mladinska šola vsi danes nima iste veljave.

Način, da se organizirati starše v vseh krajih. Pristopi lahko, kdo hoče. Smo društvo staršev, zelite pa je, da so med nam tudi moderni pouk.

Z vseh krajih, debele in drage, se spremiščajo vsako leto. Ako se bo pouk vrnil drugače, ne bo treba toliko ali vsaj ne tako obširnih knjig.

Maurice Bedel

32

# Filipina

Roma

Vreme je bilo krasno. Kotiko veseha po ulicah! Ni bilo Rimljana, ki bi se mu ne bilo kar samo smejal, da je minil toliko in toliko let, odkar je brez boja prepustil svoje mesto, svoje lepe običaje, svojo svobodno besedo, svojo književnost, svoje šege, skrata vse svoje državljansko dostojanstvo in vse to gospodarju, ki si ga ni sam izbi... Zato je pa vsak okusil občino. Koliko je bilo paradi, revij vojnih čet in govorov z balkona! Koliko je bilo teh vojnih priprav, teh sabeli, rožnajočih po tlaku, teh letal, brnečih visoko gori po zraku, teh črnih srajc in teh pozdravov po rimskem običaju! Vse to razkošje je bilo pač vredno, da se Slovci odreče miliči s svojo glavo ter vzame za podlago svojega nehanja tisto genialno, povsod nalepljeno geslo: Mussolini ha sempre ragione. Mussolini ima vedno prav.

V sobici, skozi katero se je prišlo na balkon, je pripravila gospa Grenadierova majhno zakuskico, sadje in limonado z ledom, kajti bilo je zelo vroče, kakor se pač spodobi za občinico takoj vročega dogodka. Grenadier je prinesel s seboj daljnogled, Filipina fotografični aparat. Rafaello je bil pa oblekel srajco iz črne svile. Palpain je prišel v manšetah, popisanih z laičnimi in republikanskimi gesli, Marcelin pa s kepo kiparskega voska.

Markiza Cartabellia je hitro zapisovala: »Piazza di Venezia; družba zelo imenitna. Na lepo okrašenih balkoni Grenadierove smo opazili: viteza Palpaina, člana Instituta, znamenitega kiparja Marcellina, gospodčino Bourgeoanova itd.

Potem je pa izginila reč, da bi doživel najlepši dan svoje literarne kariere, če bi mogla vpisati v svoje spomine gospoda Lempereura z naslovom Veličanstvo.

Gospod Carbinati, — je dejal Grenadier, — pripriavite pero in papir. Zanesam se na svoji današnji članek, da bo spravljal na noge vso francosko javnost.

Glavni urednik »Revije naše dobe« je bil zelo nervozven; v gumbnicu si je zataknal emajliran liktorski snopč, na podlogu je pripel zelenobelji praporček, celulojdno Mussolinijevo slikico in več glinastih kolajin, predstavljajočih pomembne dogodke iz slavnih dni, ko so črne srajce zasedle Rim. Poleg tega si je napravil čudno črno čepico s svilenimi resami, ki si jo je na balkonu nataknal na glavo. Nagibal se je čez balkon na trg, kjer se je pripravljala parada, in štel je manjule, centurie in cohorte, skrata vse tiste čudovite rimske legije, oblečene v črne srajce in z resastimi čepicami na glavah, kakor on sam, toda v oklepih junava, v čeladah idealizma in pripravljene umreti za najlepše, kar je na svetu, za avtoritetno.

Kraj njega je stala gospodčina Bourgeoanova, tudi ona se je naslanjala na ograjo, toda nji je uhaljal pogled proti Kapitolu in na tihem je šepeatala prozo madame de Stael Rim, to je bila za to literarno dušo Corinne, to je bil Chateaubriand in Stendhal, kakor je bil Grenadierov Rim Mussolini, Rim Georga Gocaua papež, Puechov Rim Cyrenška Venera. Težko si je misliti tako različno presojano mesto in lepoto, ki bi se o nji toliko ljudi prepiralo.

— Ali ga pričakujete? — je vprašal Grenadier gospodčino Bourgeoanova.

— Koga pa?

— No, Mussolini.

— Ne, — je odgovorila in njeni prsti so zaigrali po ograji balkona kot da ima pred seboj hiro, — mislim na Corinno in na to, kako jo venčajo na Kapitolu s pesniško kromo.

— No seveda, — je skomignil Grenadier z rameni. — To je pa res primerno za tako svečane trenutke.

Svetoval ji je, naj se gre na račun pesniške krone zabavat z njegovo ženo, sam je pa poklical Palpaina in Lempereura.

— Gospoda, to je prekrasen priporočil, — je dejal ves navdušen.

Odkrito rečeno, — je menil Palpain, — trilerijski sprevod gimnazijcev lepega junija dne se mi zdi lepši: bele hlače, pelerinice, čepice, modri pasovi... To je tudi patriotski, tudi sabeli, rožnajoči po tlaku, teh letal, brnečih visoko gori po zraku, teh črnih srajc in teh pozdravov po rimskem običaju!

Vse to razkošje je bilo pač vredno, da se ob občini straneh trga so se zbirale črne in sive množice milice, molče, brez najmanjšega vzklika so se postavljali miličniki v vrste, Slovci bi mislili, da se zbirajo k pogreb.

— Svobodo pokopavajo, — je dejal Lempereur, — in da bi ne pozabili, da je umrla, ponavljajo pogreb leto za leto.

— Svobodo? — je vzklikan naš dobrski Grenadier. — Kaj pa mislite s tem?

— Kaj mislim s tem? — je ponovil Lempereur. — Mislim pravico vreči potom svojega poslanca vladu, ki noče izenačiti uradniških pokojnin.

Dočim so se na balkonu menjavali ti politični nazori, je modeliral Marcellin v sobi Filipinu voščeno silhuetto. V brezoblični masi, zgneteni okrog žice, ki jo je bil kipar zapičil v deščico, se je začelo prikazovati njen poprsje, njen ramena, njeni roki.

— Kako krasen vrat imate... kako božanski je vaš vrat!... je ponavljal ves očaran.

— Maravigliosissime, — je pritrdiril Rafaello.

— Ne, — je ugovarjal Marcellin mirno, — tako dolg pa že ni.

Rafaello je planil pokonci.

— Signor scultore, — je zakričal, — kaj ste rekli? Signorinu vrat da mi čudovito lep?

— Ah, gospodična ima res lep vrat, — je odgovoril Marcellin.

Rafaello je skomignil z rameni: za siromaštvo francoskega jezika sploh ni imel dovolj zaničevanja.

Filipina, ki jo je poza že utrujala, je porabila ta besedni dvoboje, da je stopila k olku.

— Nočem zamuditi kraljevega prihoda.

— Kraljevega prihoda? O kakšnem kralju pa govorite?

— O italijanskem vendar! O kom drugem neki!

Grenadier je kar zazidal od presečenja. Kaj, ta država je imela torej še kralja?

— Da... da... je dejal... Toda kaj vraga naj počne tu kralj?

— Kako to mislite, kaj naj počne? se je začudila Filipina. — Saj hodi tudijo prezent Doumérge 14. julija na parado.

— Gospodična, — se je oglašil Palpain, — bodite prepričani, da ureja ta dobrodušni in demokratični kralj, ki je poleg tega še dobro podkovan v numerizmatiki, orej da ta hip ureja v svoji tih delavnici kolajne in da muše na misel ne pride ploskati tistim, ki so mu pustili samo eno možnost pokazati se ljudem, namreč na poštnih znakih. Pa še ta velikodušnost je v resnici samo preteza, da lahko vleče Njegovo Veličanstvo za nos.

— Kaj pa njegov sin? — je vprašala Filipina, ki je hotela na vsak način videti če že ne kralja samega, pa vsaj tega ali onega člana njegove rodbine.

— Ali ga pričakujete? — je vprašal Grenadier gospodčino Bourgeoanova.

— No, Mussolini.

Večja množina

## makulaturnega papirja

naprodaj po zelo ugodni ceni

Naslov pove uprava Slovenskega Naroda

## KLIŠARNA

Telef. 2496



## Jugografika

Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 23.

Izvršuje enobarvne in vetrobarvne črtne klišče, enobarvne in vetrobarvne autotipije, kombinirane klišče za navaden in finejni papir, klišče po perorih, slikah in risbah, kopirkih in fotografijah za razglednice, reklamne slike, vinjetje



# V Ameriki imajo zasilni denar

## Kako si pomagajo ameriške mestne občine iz denarne stiske

Zaradi splošne denarne stiske, ki jo še posebno čutijo ameriške mestne občine, so v mnogih krajih uvelji zasilni denar, ki se je v praksi sicer dokaj dobro obnesel, ima pa vendar tudi slabe posledice, ker zanaša anarhijo med ljudi in je zakrivil, da zaupanje in vera v denar vedno bolj pojema. Mesto Hawarden v državi Iowji je bilo prvo, ki je uvedlo kolekovan denar in temu primeru so sledile kmalu še druge občine. V Hawardenu dobitajo mestni uslužbeni plače v dolarskih bankovcih, ki jih je pa daljo skrati mesto samo. Vedno, kadar izpremeni te bankovci lastnika, je treba načini prilepiti mestni kolek za 3 cente in nihče ne sme bankovca obdržati nad teden dni. Coleke prodaja mesto in v tem je na bankovcu za en dollar, sprejme mesto kolekovan denar in izplača donosilcu odgovarajoči znesek v državnem denarju.

V Kansas City so izdali podobnega kolekovanega denarja za 350.000 dolarjev, da bi bile blagajne dobrodelnih ustanov mesta preskrbljene z denarjem. Tudi v Oklahoma City so uvelji zasilni sistem, dočim so razna druga mesta uvelja poseben zasilni denar.

Eden teh denarnih sistemov sloni na davčnih odpisih. Mesta, ki imajo pravice blagajne, plačujejo svoje uslužbence z davčnimi odpisi, ki jih preje-

majo trgovci namestu denarja, da z nimi plačujejo svoje davke mestu. Uslužbenici, ki so jim bile plače često izplačane z večmesečno zakasnitvijo, morajo imeti seveda srečo, da naleti pri nakupovanju živiljenjskih potrebskih na trgovcu, ki so pripravljeni sprejeti davčne odpise namestu denarja. Včasih morajo dati svoj denar fiat namestu gotovine pod nominalno vrednostjo, a v nekaterih mestih so se že pojavili verižniki, ki kupujejo obveznice mestnih občin proti 10% popustu.

V dveh predmetih Chicaga, v Des Plaines in v Park Ridge, so načrivali poleg tega še dva nova poskusna. V Des Plaines so ustanovili lastniki vlog in računov pri banki, ki je prisluška v konkuru, nekakšno kliničko blagajno, ki jim izdaja na del njihim pravljajoče konkurzne ...ase odpise. Trgovci tega predmestja sprejemajo odpise kot denar. V Park Ridge je pa izdala mestna skupina znanega kluba Kiwanis nekakšne obveznice po 10 dolarjev z dobo obdobja 20 tednov. Te obveznice so prodajali trgovcem po 5 dolarjev, pri vsaki nadaljnji transakciji naj bi se pa sprejemajo v polni nominalni vrednosti 10 dolarjev. Lastniki naj bi plačali vsak teden od vsake obveznice 25 centov obresti, a čez 20 tednov izplačati klub vse obveznice v njihovi polni vrednosti.

**Obresti v starih časih**

Naziranje o obrestih je zdaj bistveno drugačno, kakor je bilo v prejšnjih časih, in lahko smo prepričani, da bo tudi v bodoči drugačno, kakor je zdaj. Vsekakor vidimo tudi zdaj prizadevanje znižati čim bolj obreste, ki pomenijo v bistvu dohodek brez vsakega dela. Bili so časi, ko je bilo sploh prepovedano jemati obreste. Dočim je bilo pri Rimljani pobiranje obresti urejeno s posebnim zakonom, je stalo krščanstvo na stališču, da se obreste upirajo moralnemu čutu in božji postavi. Zdaj seveda v krščanskem svetu o tem stališču ni več duha in sluha. Nummus numnum non parit, denar ne plodi denarja, to je bilo v onih časih skoraj splošno prepričanje. Obreste so bile isto, kar je oderuščvo. V začetku je veljala prepoved jemati obreste samo za duhovščino. Cerkvena zborna leta 314 in 325 sta določila stroge kazni za duhovnike, ki bi tega načela ne priznavali, je treba izobčiti iz cerkve. Za oderuhe so bile določene stroge kazni. Vse to pa ni niti pomagal, vendar pa je izborni vidi. Pravi, da je treba samo hoteti, da dočide prehrane pa velja načelo, da zlasti jude je posojil denar na obreste, sklicuje se na sveto pismo, ki pravi: »Ne dejaj bratu svojemu denarja na obreste, niti blaga niti katerekoli druge stvari, pač pa tujcu. Bratu svojemu pa posodi brez obresti to, kar potrebuje.« Sklice-

nujoč se na te besede, so židje utemeljevali posojanje denarja kristjanom na obreste. Prepovedi oderuščva odnosno obreste so začele izgubljati svoj pomen zlasti od 14. stoletja, ko so prinesli živahniji trgovski stiki potrebo po kapitalu proti obrestim.

## Da bo živiljenje dolgo

Profesor medicinske fakultete v Parizu dr. A. Gueniot je bil star lani v novembру 100 let in že večkrat se je izjavil o svojem načinu živiljenja. Že to je presentljivo, da v njegovih hiši ni lita in da mora hoditi starec v drugo nadstropje po stopnicah, ki so zelo strme. Mož je čil, zdrav in vedno dobre volje, hodi prožno in roko tistisne, da bi mislil, da imaš pred seboj 50 letnega moža. V ustih ima sicer samo še en zob in malo naglušen je, pač pa še izborno vidi. Pravi, da je treba samo hoteti, da dočide prehrane pa velja načelo, da zlasti jude je posojil denar na obreste, sklicuje se na sveto pismo, ki pravi: »Ne dejaj bratu svojemu denarja na obreste, niti blaga niti katerekoli druge stvari, pač pa tujcu. Bratu svojemu pa posodi brez obresti to, kar potrebuje.« Sklice-

načene je zmornost. Dr. Gueniot popije vsako jutro skodelico beke, po kosilu pa črne kave. Tudi vino pije vsak dan in sicer pol litra z vodo pri večerji. Kar se tiče ljubezni, pravi, da je Abrahams primer edinstven in da ni bil znanstveno dokazan. Po 60. letu je treba zelo previdno ravnati s spolnimi žlezami, sicer organizem prezgori omaga. Telo starega človeka ne potrebuje toliko topote, kakor mlado, glede prehrane pa velja načelo, da zlasti dočide nekaj sočivja, sadja in mleka, mesa pa zelo malo. Važno je zvečer in zjutraj tehto vsaj 10 minut temeljito natruti. S tem se pospeši krvni obtok, obenem je pa treba telovaditi in globoko dihati. Dolgo žive samo ljudje, ki gredo simeje preko vseh težav življenja.

Glavni pogoj je zmornost. Dr. Gueniot popije vsako jutro skodelico beke, po kosilu pa črne kave. Tudi vino pije vsak dan in sicer pol litra z vodo pri večerji. Kar se tiče ljubezni, pravi, da je Abrahams primer edinstven in da ni bil znanstveno dokazan. Po 60. letu je treba zelo previdno ravnati s spolnimi žlezami, sicer organizem prezgori omaga. Telo starega človeka ne potrebuje toliko topote, kakor mlado, glede prehrane pa velja načelo, da zlasti dočide nekaj sočivja, sadja in mleka, mesa pa zelo malo. Važno je zvečer in zjutraj tehto vsaj 10 minut temeljito natruti. S tem se pospeši krvni obtok, obenem je pa treba telovaditi in globoko dihati. Dolgo žive samo ljudje, ki gredo simeje preko vseh težav življenja.

To je res najmodernejša vzgoja ljudi in narod, ki vzgaja svoj naraščaj v takem duhu, ima gotovo sijajno bočnost.

## Vsak dan en milijonar

Francoski državni proračun izkazuje ogromen primanjkljaj, čeprav se Francozi takoreč na zlatu Primanjkljaj nočeto kriti na način, ki je sicer zanimivo, toda staro in splašneno sredstvo, namreč s pomočjo ostiere. Poslane Taittinger je namreč nastopil v parlamentu s predlogom, obstoječem v tem, da naj bi država izdala 12 milijonov sreč po 100 frankov. Zrebanje bi se vrnilo vsak dan in vsak dan bi bil izžreban en dobitek za en milijon frankov, tako da bi dobila Francija vsak dan enega novega milijonarja in bi tih torej imela vsako leto 365, a v prestopenem letu 366 več. Skoda, da ni bistromišni posanc izračunal, koliko let bo treba čakati da bodo tudi vsi francoski kmetje in delavci milijonari.